

CHIA SẺ THÁI THƯỢNG CẢM ỨNG THIÊN GIẢNG GIẢI

Chủ giảng: Hòa thượng Tịnh Không

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Để các bạn tiện theo dõi phần nào là phần của hòa thượng giảng, phần nào là phần chia sẻ thêm của Vô Danh cư sĩ, chúng tôi chia ra thành hai loại:

Giọng nam là lời hòa thượng giảng

Giọng nữ là chia sẻ thêm của Vô Danh cư sĩ.

Bài thứ 5

Kính chào các bạn đồng học

Hôm qua chúng ta đang chia sẻ nội dung đức Phật sau 49 ngày thiên định sâu thẳm, ngài đã thành Phật, đã thấy được các cảnh giả huyễn và cũng thấy được thật tướng các pháp

Hôm nay chúng ta sẽ nói đến các các giả huyễn như thế nào và thật tướng các pháp ra sao.

Trước tiên chúng ta sẽ nói về thế giới hư huyễn mà đức Phật nhìn thấy được, trong đó có thế giới chúng ta nhìn thấy được bằng mắt thịt, nhưng cũng có những thế giới chúng ta không nhìn thấy được.

Nói về không gian thì không gian là đa phương vị, vô lượng vô biên chiều chứ không phải là ba chiều như chúng ta nhìn thấy, có chỗ thì gọi là không gian duy thứ không đồng, có chỗ thì gọi là các tầng không gian, rồi chiều không gian, và độ không gian.

Không gian duy thứ cao có thể nhìn thấy được không gian duy thứ thấp hơn, nhưng không gian duy thứ thấp thì lại không thể nhìn thấy được không gian duy thứ cao.

Chúng ta là nhân đạo, tức là loài người, sinh hoạt ở trong không gian ba độ, chúng ta có thể nhìn thấy kiến hay những loài bò sát nhỏ, vì không gian của chúng sống thuộc về 2 độ, nhưng chúng thì lại không biết được chúng ta. Cùng một đạo lý này sống ở không gian 4 độ, hay 5 độ, chính là nói đến thiên địa quỷ thần, họ có thể nhìn thấy chúng ta, nhưng chúng ta thì lại không nhìn thấy họ.

Khoa học gia cho đến ngày nay đã chứng minh được là không gian có 11 chiều. Nhưng mà Về lý thuyết thì khoa học gia cũng đã phát hiện ra rằng là không gian là vô lượng, vô biên chiều, nhưng mà chưa thể chứng thực được.

Nhà Phật thì không nói đến số độ không gian, mà gọi là pháp giới. Pháp giới vô lượng vô biên, đó ă. Thập pháp giới hay còn gọi là mười pháp giới là loại lớn. Ở trong mỗi một pháp giới lại có mười pháp giới nữa, cho nên thành 100 pháp giới. Và cứ như vậy, trùng trùng vô tận. Đây là nói về không gian.

Bây giờ nói về các thế giới theo hoành độ, nhỏ nhất là tiểu thế giới, hay cũng còn gọi là một đơn vị thế giới, lớn hơn thì có tiểu thiên thế giới, lớn hơn nữa thì có trung thiên thế giới; rồi lớn hơn nữa thì có đại thiên thế giới.

Cứ 1000 Tiểu Thế giới thì sẽ bằng một Tiểu Thiên thế giới, 1000 Tiểu Thiên thế giới thì lại bằng một Trung Thiên thế giới, 1000 Trung Thiên thế giới thì tạo thành một Đại Thiên thế giới hay còn gọi là một ‘Tam Thiên Đại Thiên’ thế giới.

Cõi Ta Bà của chúng ta chính là một Đại thiên thế giới, là cảnh giới hóa độ của Đức Phật Thích Ca Mâu ni.

Nói đến cõi Phật độ, thì các cõi đều có Phật ra đời để giáo hóa chúng sinh, trong kinh thường gọi là Phật độ hay là Phật sát.

Trong mười phương thế giới, thì mỗi phương đều có vô lượng vô biên cõi Tịnh-độ và Uế-độ.

Tịnh-độ là một cõi mà từ người cho đến cảnh đều trong sạch đẹp lành, là do công đức và nguyện lực của Phật, Bồ-Tát, cùng thiện nghiệp của dân chúng cõi đó mà cảm hiện. Ví dụ như là cõi Đông Phương Tịnh độ của đức Phật Dược Sư, hay là Tây Phương Tịnh độ của đức Phật A Di Đà.

Còn Uế-độ thì do nghiệp bất tịnh của chúng-sinh nơi cõi ấy tạo thành. Đây là cõi mà từ người đến cảnh đều không trong sạch an lành.

Bây giờ chúng ta sẽ nói kỹ hơn về tiểu thế giới. Bởi vì trong tiểu thế giới này thì có trái đất của chúng ta. Một tiểu thế giới thì gồm có một núi Tu Di, bốn Đại Châu là Đông Thắng Thần Châu, Tây ngưu Hóa Châu, Nam thiên Bội Châu, và Bắc cầu Lư Châu, một nhật, một nguyệt, sáu cõi trời Dục giới gồm có Tứ Vương Thiên, Đao Lợi Thiên, Dạ Ma Thiên, Đâu Xuất Thiên, Hóa Lạc Thiên và Tha Hóa Tự Tại Thiên. Địa cầu của chúng ta chính là Nam Thiên Bội Châu.

Tiểu thế giới cũng chính là một hệ ngân hà mà khoa học gia nói đến. Theo cư sĩ Hoàng Niệm Tổ, núi Tu di chắc là hố đen mà thiên văn đã phát hiện. Một tiểu thế giới thì có một núi tu di. Vậy thì một Đại thiên thế giới có đến một tỷ núi Tu di.

Chúng ta sẽ nói tiếp đến Hoa Tạng thế giới, tổng cộng có 20 tầng, như một tòa lầu lớn. Mỗi tầng chính là một đại tinh hệ, 20 tầng của thế giới Hoa tạng kinh Phật gọi là thế giới hải. Thế giới Cực Lạc cùng thế giới Ta Bà của chúng ta đều ở tầng thứ 13. Nhưng Thế giới cực lạc rộng hơn rất nhiều so với Đại thiên thế giới này của chúng ta.

Cho nên hệ ngân hà của chúng ta trong Thái không cũng chỉ là một điểm nhỏ, nó nhiều quanh một tinh hệ rất lớn đang chuyển động mà khoa học gia hiện nay vẫn chưa phát hiện ra.

Vừa rồi chúng ta nói đến các thế giới theo hoành độ. Bây giờ nếu nhìn theo tung độ thì thấy gì ạ? Thấy tam giới. Là dục giới, sắc giới và vô sắc giới. Cõi Dục thì ở phương dưới, cõi Sắc thì ở phương trên, còn cõi Vô-sắc thì không phương xứ.

Dục giới thì có 6 tầng trời, tứ đại bộ châu, và địa ngục; có nghĩa là trên cùng của Dục giới là trời Tha Hóa Tự Tại và dưới cùng của Dục giới là địa ngục; Sắc giới thì có 18 tầng trời, còn vô sắc giới thì có 4 tầng trời.

Chúng ta vừa nói đến không gian, rồi nói đến thế giới, bây giờ, chúng ta sẽ nói đến các **loại** chúng sinh ở các thế giới đó. Mỗi một thế giới đều có chúng sinh cư ngụ, hình tướng của chúng sinh cũng khác nhau, một số thì chúng ta có thể nhìn thấy bằng mắt thịt, còn có những chúng sinh thì mắt thịt chúng ta cũng không nhìn thấy được.

Nhưng mà Phật thì nhìn thấy tất cả, nhìn thấy thập pháp giới, bao gồm có Lục đạo luân hồi và Tứ thánh pháp giới.

Lục đạo luân hồi là chỉ cho 6 con đường mà chúng sinh cứ thế luân hồi hết kiếp này sang kiếp khác, vô lượng kiếp. Lục đạo luân hồi thì gồm có Tam thiện đạo là Thiên, Nhân, A Tu La, và Tam Ác đạo là Địa ngục, Ngạ quỷ, Súc sinh.

Chúng ta sẽ nói về tam thiện đạo trước.

Trước hết nói về cõi Thiên là chỉ cho chúng sinh ở các cõi trời do tu thượng phẩm Thập-thiện và các thiện định, sự ăn mặc thọ dụng đều tùy niệm hóa hiện, không cần phải tạo tác; Sáu hạng trời ở cõi Dục thì đều có hình tướng nam nữ, dục nhiễm Còn mười tám hạng trời ở cõi Sắc, không có hình tướng nam nữ, không có sự dục nhiễm, dùng thiện định để trưởng dưỡng sắc thân; Còn bốn hạng trời ở cõi Vô-sắc thì không hình tướng sắc thân, duy chỉ có tâm thức.

Ngoài ra còn có tiên ạ. Tiên thì có nhiều bậc như là thiên-tiên, nhân-tiên, địa-tiên, hoặc dạo chơi nơi nhân gian, hoặc ở ẩn nơi non sâu, hải đảo.

Thứ hai là nhân tức là Cõi người, cõi người thì có hình tướng nam nữ, sống ở rải rác khắp bốn đại-châu. Chúng sinh trong bốn châu phần nhiều đều theo đường dục nhiễm.

Thứ ba là Cõi A-tu-la chia thành bốn bậc: loài ở cõi trời thì giống trời, loài ở cõi người thì giống người, loài ở cõi quỷ thì giống

quỷ, loài ở cõi súc thì giống súc. A-tu-la ở cõi trời cũng có cung điện thất bảo, sự ăn mặc tự nhiên hóa hiện như là chư thiên. Nhưng do nhân kiêu mạn, sân hận nên kém hơn người, xếp ở sau loài người.

Bây giờ lại nói đến tam ác đạo, là địa ngục, ngạ quỷ và súc sinh.

Nói về Địa-ngục, không phải đều là ở dưới đất, mà có khi ở trên mặt đất, hoặc ở dưới nước, hoặc ở trên hư không. Địa ngục là nơi có khổ cụ, phi đao, ác nhân, ác nhân là chỉ cho người tội ác làm điều trái đạo ở, nơi có đủ sự khốn đốn khổ đau.

Nói đến ngạ quỷ thì chính xác là phải nói đến cõi quỷ thần thì gồm có hai loại: loại quỷ thần có uy phước và loại quỷ thần không có uy phước. Loại quỷ thần có uy phước thì cũng có cung điện, thân tướng trang nghiêm, và cũng có nhiều kẻ tùy thuộc, hoặc thọ dụng những thứ chân vị cam lồ, hoặc được người thờ cúng. Hòa thượng bảo thổ địa, thành hoàng... là đều ở trong cõi Quỷ thần hết ă. Trong loại quỷ thần thì cũng có những loại chánh thần và tà thần. Bậc chánh thần thì giữ lòng chân chánh hay giúp đỡ nhân gian. Còn hạng tà thần thì tâm niệm quỷ quyết không chân thật hoặc đa dâm, đa sát, thường làm tổn hại người.

Loại Quỷ thần không có uy phước thì vất vả ở chỗ âm u, thường đói khát hoặc ăn những đồ ăn bất tịnh. Xứ sở Quỷ thần thì có hai nơi, một là chánh trụ có thành Diêm La, do Diêm La Vương thống lãnh. Thành này thì ở dưới Châu Diêm Phù Đề, nơi đây không có ánh sáng mặt trời, mặt trăng, là xứ sở riêng của loài quỷ nghiệp nặng thuộc về thế giới ngạ quỷ. Biên trụ là những chỗ như mé biển, triền rừng, bụi cây, đình miếu, hang hốc, đồng trống, mồ mả cho đến vườn nhà cùng các nơi bất tịnh...là xứ sở của các loại quỷ thần nghiệp nhẹ hoặc có phước nghiệp, thuộc về hạng ở lẫn lộn trong loài người.

Trong “*Duyệt vi thảo đường bút ký*” của Kỳ Hiệu Lam có kể một câu chuyện về một chàng thư sinh rất dũng cảm. Vào một đêm trăng sáng vắng vặc, anh ta mang một bình rượu lớn ra ngoài nghĩa địa để mời các chúng sinh thế giới bên kia cùng uống rượu.

Trong chốc lát thì có mười cái bóng lấp ló ở trong bụi cây, sau đó thì đứng cách anh ta khoảng 1 trượng. Chàng thư sinh liền lấy rượu vẩy xuống đất. Lũ quỷ liền cúi xuống hít hít và khen rằng:

- Rượu ngon quá.

Chàng thư sinh liền hỏi:

- Tại sao các ngươi không luân hồi?

Một con quỷ đáp:

- Những người làm việc thiện thì đều đã chuyển sinh hết rồi. Những kẻ tội ác tày trời thì đều bị đọa xuống địa ngục chịu trừng phạt. Mười ba chúng tôi, bốn người sau khi chịu tội xong sẽ được luân hồi; chín người còn lại, do nghiệp báo trầm luân nên không thể luân hồi được nữa.

Chàng thư sinh lại hỏi:

- Vậy tại sao các ngươi không sám hối để cầu giải thoát?

Một con trong đám quỷ quay đầu lại nói:

- Ngạ quỷ được uống rượu ngon như thế này, chẳng có gì để báo đáp, chỉ có một câu này để tặng người thôi – **nếu có sám hối thì nhất định phải làm lúc còn sống!**

Qua câu chuyện này, tôi muốn gửi đến các bạn 1 thông điệp rất là quan trọng là “phải sám hối lúc còn sống”. Không có thì các bạn cứ ngày này qua ngày khác trôi đi 1 cách vô ích, không tu tập gì, đến lúc tắt thở rồi thì đã muộn, sám hối nào có ích gì nữa đâu ạ. Vậy là vô lượng kiếp khổ đau, thậm chí là không thể luân hồi được nữa.

Tiếp tục, chúng ta sẽ nói đến cõi bàng sinh, bàng sinh là chỉ cho tất cả các loại vật mà có xương sống nằm ngang, trên thì từ loại có uy phước thần thông như long vương, lớn thì như cá ma kiệt chiều dài khoảng 14.000 km. Các loài bay trên không như kim xí điều (tức là đại bàng đấy ạ) thì cũng rất lớn, còn thấp thì như dòi, đĩa, côn trùng.

Chúng ta nói đến Tứ thánh pháp giới (là đã siêu việt sinh tử luân hồi rồi đấy ạ, gồm có Thanh Văn chính là các vị A La Hán, Duyên giác là các vị Bích chi Phật, rồi đến Bồ tát và cuối cùng là Phật.

Tóm lại là y báo và chánh báo của Lục đạo luân hồi đều như huyễn, chúng sinh do nghiệp duyên lành dữ mà thay hình đổi dạng, chịu sự khổ vui lên lên xuống xuống, luân chuyển không cùng. Tất cả đều do tâm tạo nên:

- Tâm sân khuể, tà dâm, là nghiệp của địa ngục;
- Tâm keo kiệt, tham lam chẳng thí, chính là nghiệp của ngạ quỷ;
- Tâm ngu si tối tăm che lấp chính là nghiệp của súc sinh;
- Tâm ngã mạn, kiêu căng chính là nghiệp A Tu La;
- Giữ vững Ngũ Giới chính là nghiệp làm người.
- Tu ròng Thập Thiện chính là nghiệp cõi trời;
- Chứng ngộ nhân Không chính là nghiệp của Thanh Văn.
- Biết tánh của duyên là lìa, chính là nghiệp Duyên Giác.
- Tu trọn Lục Độ chính là nghiệp Bồ Tát.
- Chân từ, bình đẳng, chính là nghiệp thành Phật.

Chúng ta sẽ kết thúc cảnh giả huyễn ở đây ạ.

Bây giờ chúng ta sẽ nói đến cảnh thật (tức là thật tướng các pháp, hay còn gọi là tự tánh). Chúng ta sẽ nói về hình tướng trước, sau đó sẽ nói về tính chất sau.

Nói về hình tướng: Một trong các cụm từ dùng cho Thật tướng các pháp, đó chính là “Thường Tịch Quang tịnh độ”.

“Thường” là không sanh, không diệt; “tịch” là thanh tịnh vô nhiễm, “quang” là ánh quang minh biến chiếu, chiếu toàn vũ trụ, sáng suốt chiếu khắp.

Thường Tịch Quang là một mảng quang minh, không có hiện tượng vật chất, không có hiện tượng tinh thần, cũng không có hiện tượng tự nhiên. Nhưng quý vị chẳng thể nói là nó không có, so với cái gì cũng không phải. Nếu nó là hiện tượng vật chất thì tiền ngũ thức của bạn, tức là mắt, tai, mũi, lưỡi thân của chúng ta đã duyên đến

được, tức là đã biết; nếu đó là hiện tượng tinh thần thì tư tưởng hay chính là ý thức của chúng ta cũng có thể nghĩ đến được, nhưng nó không phải là gì cả. Nó ở trước mặt chúng ta, chúng ta cũng mù tịt, không biết, hoàn toàn không có cảm giác được sự tồn tại của nó.

Cổ đức tán thán miêu tả Thường Tịch Quang như sau “*Linh minh đồng triệt, trạm tịch thường hằng, cô minh lịch lịch, bình hách hư không, linh quang độc diệu, huýnh thoát căn trần*” (có nghĩa là trọn khắp pháp giới thanh tịnh, bình đẳng, vĩnh hằng bất biến, riêng sáng vắng vặc, rạng ngời hư không, linh quang độc diệu, thoát sạch căn trần).

Thường Tịch Quang không nơi nào không có, không lúc nào không có, khắp pháp giới hư không giới đều ở trong Thường Tịch Quang. Vậy chúng ta có ở trong Thường Tịch Quang không ạ? Có ạ! Bạn sẽ hỏi “vậy tại sao tôi không thấy?” Không phải bạn không thấy mà bạn bị ba cái lớp ngăn che, đây chính là vọng tưởng, phân biệt, chấp trước làm cho bạn không thể thấy được Thường Tịch Quang.

Trong kinh Lăng Nghiêm đức Phật miêu tả Thường Tịch Quang với ngài A Nan rằng như sau: “cả mười phương hư không sinh khởi trong chân tâm (hay chính là Thường Tịch Quang), chẳng qua cũng chỉ như đám mây nhỏ điểm giữa bầu trời mênh mông”.

Vâng ạ, bây giờ chúng ta sẽ nói tiếp đến là với các chúng sinh thì sẽ thấy như thế nào? Thành Phật rồi bạn sẽ thấy tất cả các chúng sinh đều cùng một bản thể, gọi là tự tánh hay pháp thân thanh tịnh. Hòa thượng có ví dụ: khi bạn là phàm phu thì bạn giống như một cái bọt bóng nước giữa biển nước mênh mông. Khi bạn thành Phật tức là cái bọt bóng ấy nó vỡ ra thì toàn bộ cái bóng nước ấy nó sẽ hòa lẫn chung vào biển lớn. Chính vì vậy mà lúc ấy bạn sẽ thấy rằng tất cả các chúng sinh cùng một bản thể, ta với người không hai, không khác.

Còn nói về tánh đức hay gọi nói nôm là tính chất của Thường Tịch Quang thì khi Đại sư Huệ Năng khai ngộ đã nói năm câu đề hình dung về Thường Tịch Quang như sau: tự tánh vốn thanh tịnh, không sanh diệt, đầy đủ, không lay động, năng sanh vạn pháp.

“*Vốn đầy đủ*”: Chính là nói biến pháp giới hư không giới, vạn sự vạn pháp đều là tự tánh vốn đủ.

“*Năng sanh vạn pháp*”: có nghĩa là nói cả thầy vũ trụ là do nó hiện.

Có thể bạn sẽ hỏi vậy thì thành Phật phải được lợi ích gì thì tôi mới cố gắng tu tập chứ? Vâng ạ, câu hỏi của bạn rất là thực tế;

Nói về tha thọ dụng (tức là lợi ích cho chúng sinh) trước: thì bạn sẽ phát khởi lòng từ bi đối với các chúng sinh. Bởi vì không có cái lý nào cùng chung một bản thể như cùng chung một cơ thể, mà cái chân cái tay bị bệnh thì làm sao mà bạn có thể ko cứu giúp được cơ chứ? Bạn sẽ hồi hướng phát nguyện tâm độ hóa hết thầy chúng sinh, bạn sẽ hy sinh phụng hiến, bạn sẽ hiếu thiện hiếu đức.

Với bản thân: thì bạn không còn có tứ khổ, bát khổ, tam khổ nữa, cũng chính là nói bạn không còn sinh, lão, bệnh, tử khổ, bạn “liễu sinh tử, thoát luân hồi”, bạn vô lượng thọ, bạn cũng vô lượng trí tuệ, vô lượng đức tướng, vô lượng tài bảo, vô lượng thần thông... cái gì bạn cũng vô lượng hết. Bởi vì tự tánh vốn tròn đủ.

Thứ 2: Bạn muốn gì cũng có

Đây chính là năng lực chuyển hóa từ năng lượng sang vật chất, và chuyển hóa từ vật chất sang năng lượng, cả 2 chiều đều làm được. Trong khi đó thì khoa học gia mới làm được 1 chiều là chuyển hóa được từ vật chất thành năng lượng.

Cho nên trong kinh Vô Lượng Thọ mới nói: Chúng sinh ở thế giới Cực Lạc, từ thân tướng, y phục, nhà cửa, thức ăn... đều tùy ý hiện đến đầy đủ. Khi muốn ăn, chén bát bằng bảy báu tự nhiên xuất hiện ra, trăm thứ thức ăn tự nhiên sung mãn, dùng rồi liền biến mất, đến giờ ăn lại hiện ra.

Thứ 3: là bạn có thần thông

Mắt thông suốt được tất cả các cõi. Tai nghe khắp hết mọi ngôn ngữ, âm thanh của tất cả các chúng sinh. Biết rõ ý nghĩ của tất cả các chúng sinh. Biết rõ kiếp trước của mình và của tất cả các chúng sinh,

có sức biến hóa phi thường dạo đi khắp đó đây trong tích tắc; và chỉ sáng rõ lâu lâu, diệt tận hết các phiền não.

Vậy thì bạn bảo thành Phật có khác phàm phu không ạ? Cho nên bạn nhất định phải dưỡng tâm thiện, tâm thanh tịnh, thấp thì bạn phước đến họa đi, thành thánh, thành hiền, mà cao thì bạn sẽ thành Phật, Bồ tát, liễu sinh tử, thoát luân hồi.

Trong Cảm Ứng Thiên Vựng Biên có dạy cho bạn phương pháp để dưỡng tâm, rất quan trọng, bạn hãy lắng lòng để nghe nhé.

Gà gáy bèn thức dậy, sốt sáng làm lành, chẳng bỏ khắc nào không giữ gìn, thực hiện, khiến cho cái tâm như gương luôn sáng ngời. Gương tâm đã sáng, chính mình sẽ làm chủ được điều thiện, lẽ ác, mà họa phước cũng có thể làm chủ được.

Lại chép thêm những câu cách ngôn của bậc tiên nho hòng tuyên dương lời dạy của Thái Thượng.

Có kẻ hỏi:

- Gà gáy thức dậy, còn chưa tiếp xúc sự vật, làm lành như thế nào?

Trình Tử bảo:

- Chỉ cần cốt yếu giữ lòng kính sẽ là làm lành.

Đời Tống, Trương Tử nói:

- Khởi đầu của việc chánh tâm, hãy nên coi cái tâm mình như một vị thầy nghiêm khắc, đối với những hành động đều biết kiêng sợ, dè dặt. Như thế thì trong vòng một, hai năm, sẽ giữ được vững vàng, tự nhiên cái tâm là chánh.

Châu Tử nói:

- La tiên sinh dạy học trong lúc tĩnh tọa, bèn xem xét lúc mừng, giận, buồn, vui chưa nổi lên, sẽ có khí tượng như thế nào? Đây chính là thuật trọng yếu để dưỡng cái tâm vậy!

Lại nói:

- Cái tâm cần phải giữ sao cho chỉ ngưng lặng một chỗ, chớ nên xen tạp sự việc bên ngoài, nhưng vẫn cần phải siêng năng tu dưỡng, gìn giữ. Hễ gặp chuyện, đừng tạm thời buông lỏng tinh thần, tập luyện lâu ngày, sẽ tự thành. Nếu siêng gắng gìn giữ, kiềm chế ý niệm, thật sự dụng công khẩn thiết, dầu chỉ nửa tháng là đã có thể thấy sự hiệu nghiệm vậy!

Lại nói:

- Công phu hàm dưỡng “bổn nguyên” (cội nguồn vốn có) dễ bị gián đoạn nhất; nhưng vừa cảm thấy gián đoạn, bèn tiếp tục ngay. Chỉ cần thường tự cảnh tỉnh, cứ tích lũy từng phân, từng tác một, lâu ngày sẽ tự nhiên trở thành liên tục, trở thành một khối.

Lại nói:

- Trong khi tĩnh lặng, ý niệm riêng tư (vọng niệm) nảy sanh toại bời. Đây là căn bệnh chung của người học. Có thể tự phản tỉnh, quan sát đến chỗ này, rất khó đạt được. Hãy nên lấy lòng tôn kính làm chủ để quan sát sâu xa khi ý niệm riêng tư mới vừa chớm nảy, [hòng nhận biết] phần lớn là chuyện gì, đối với chỗ nặng nhất bèn thông thiết khắc chế. Lâu dần thuần thực, sẽ tự thấy hiệu quả. Chớ nên [mới thực hiện mà] đã mong thành công trong một sáng, một chiều, mà cũng chẳng bị rối loạn bởi lắm thuyết

Lại nói:

- Giữ chánh niệm thì các vọng tự nhiên lui mất, vãng phục.

Lại nói:

- Khổng Tử dạy: ‘Hành xử luôn cung kính, làm việc luôn cung kính, trung hậu đối với người khác’. Đây là cách giữ vững chánh niệm. Nếu nói năng mà cảm thấy không đúng, sẽ không nói. Làm việc

mà cảm thấy chẳng đúng, sẽ không làm. Đó cũng là cách giữ gìn chánh niệm.

Lại nói:

- Đối chuyện học vấn, cần phải tự cảnh tỉnh. Hòa thượng Thụy Nham hằng ngày đều tự hỏi: “Chủ nhân ông có tỉnh giác hay không?” Tự đáp: “Tỉnh giác”. Người học hãy nên bắt chước.

Môn nhân là Châu Ngạn Văn hỏi:

- Gần đây con cảm thấy đi, ngồi, nói năng, im lặng đều chẳng thể lừa dối chính mình!

Châu Tử đáp:

- Đây là chỗ đắc lực, tâm linh đã hợp nhất với cái thân, chỉ nên luôn giữ cái tâm ngàm nhận biết.

Đời Tống, Trần Liệt khổ sở vì không có trí nhớ. Ngẫu nhiên đọc sách Mạnh Tử thấy có câu: “Học vấn chi đạo vô tha, cầu kỳ phóng tâm nhi dĩ” (tức là Đạo học vấn chẳng có gì khác, chỉ mong sao thấu hời cái tâm buông lung mà thôi). Bỗng ngộ ra nói:

- Ta chưa hề thấu hời cái tâm, làm sao có thể ghi nhớ cho được,

Bèn đóng cửa tĩnh tọa, chẳng đọc sách hơn một trăm ngày để thấu hời cái tâm buông lung. Sau đấy đọc sách, vừa đọc bèn ghi nhớ chẳng sót!

Nếu hỏi dáng vẻ cung kính là như thế nào, Tạ Thượng Thái nói:

- Có thể thấy từ dáng vẻ đoan nghiêm, trầm mặc như đang suy nghĩ.

Hỏi:

- [Như vậy thì] làm như thế nào để khỏi phải gắng sức quá mức hòng giữ gìn [dáng vẻ ấy]?

Đáp:

- Có ý gắng sức quá mức để giữ thì sai mất rồi! Hãy nên đừng quên bả, mà cũng đừng cố ý gìn giữ.

Cao Cảnh Dật nói:

- Mỗi lúc chiều tà, bèn lặng lẽ kiểm điểm những chuyện đã làm trong suốt một ngày. Nếu chẳng thiết thực rèn luyện thân tâm, tức là đã uổng phí một ngày. Phải nên cân trọng tiếc nuối thời gian.

Lại nói:

- Vì thế, kẻ tiếc nuối thời gian, chẳng để cho tư tưởng tà vạy, vọng niệm chiếm cứ tâm địa đầu trong chớp mắt, ngõ hầu ngày qua tháng lại, [tâm địa] luôn huân tập sáng ngời bởi quang minh.

Lại nói:

- Phương pháp để chứng nhập sự thành kính của các vị tiên nho chính là chỉnh tề, nghiêm túc, là thường cảnh tỉnh, là thâm liêm, chẳng vương vấn bất cứ sự vật gì.

Nay cái tâm của bọn chúng ta nhộn nhào, nháo nhào, muôn ngàn sự vật đều chất chứa đầy ắp trong ấy, há chỉ là một vật? Nếu muốn tránh khỏi tình trạng này, cần phải thường xuyên tỉnh giác, để tỉnh giác thì phải chỉnh tề, nghiêm túc. Ba pháp ấy lại có thứ tự.

Do không ham muốn nên tĩnh. Hễ làm chủ được cái tâm thì lòng sẽ rộng rang. Đây chính là cương yếu trong đạo học vấn về cái tâm vậy.

Đời Tống, em trai của tiên sinh Trình Minh Đạo (tức là Trình Hạo) là Trình Y Xuyên (tức Trình Di) qua sông, thuyền sắp lật, mọi người đều kinh hoàng, sợ hãi. Chỉ mình tiên sinh vẫn ngồi nghiêm chỉnh như thường. Được hỏi, tiên sinh liền đáp:

- Đây là do trong lòng giữ sự thành kính.

Vị lão tăng ở chùa Chân Không nói:

- Vọng tưởng của phàm nhân chẳng đồng nhất. Hoặc là nhớ tới vinh, nhục, ân huệ, cừ thù, buồn, vui, chia lìa, tụ hợp, và đủ loại chuyện vớ vẩn mấy chục năm trước. Đó là vọng tưởng về quá khứ.

Nếu chuyện xảy tới trước mắt, chỉ nên thuận theo cảnh duyên mà ứng phó, [thế mà] lại sợ đầu, sợ đuôi, do dự chẳng quyết! Đây là vọng tưởng trong hiện tại.

Hoặc mong ngày sau phú quý, vinh hoa, con cháu phát đạt, cùng với hết thảy những chuyện chẳng thể không thành, chẳng thể không đạt được. Đây là vọng tưởng về tương lai.

Thứ ba là vọng tưởng hoặc sanh, hoặc diệt, gọi là “huyễn tâm”.

Thấy thấu suốt những thứ ấy là vọng, hễ dấy niệm bèn đoạn dứt ngay thì gọi là “giác tâm”. Vì thế nói là ‘chẳng sợ niệm dấy lên, chỉ sợ nhận biết chậm’. Cái tâm ấy giống như thái hư, phiền não còn có chỗ nào để đặt chân được nữa ư?

Trên đây đều là những câu lời luận định tinh vi, xuất thần nhập hóa. Người có chí hãy nên suy nghĩ sâu xa, gắng sức thực hiện, mong sao đạt tới mức thuần thực, trở thành tự nhiên mới thôi.

Vâng ạ, Thời gian đã hết, bài hôm nay chúng ta sẽ dừng tại đây. Nội dung vì sao phải dưỡng tâm chúng ta sẽ dừng tại đây. Ngày mai chúng ta sẽ bắt đầu nghe đến phần giảng giải của HT

Trong những chia sẻ thêm của Vô Danh cư sĩ phần lớn đều là những lời trích từ kinh Phật, luận của các vị Bồ tát, lời giảng của tổ sư đại đức xưa và HT Tịnh Không, hoàn toàn không dám tự ý nói ra.

Kính mong các bạn thông cảm.

Chúc bạn:

Không làm các việc ác

*Mỗi năm được bình an
Siêng làm các việc lành
Năm nào cũng như ý*

Website: www.duongdenhanhphuc.vn

Youtube: [duongdenhanhphuc](https://www.youtube.com/channel/UC8W33333333333333333333)

Hoan nghênh mọi hình thức ấn tống, sao chép, copy công đức vô lượng!